

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง (Quasi-Experimental research design) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Two group pre-post design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน และศึกษาค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการดูแลปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคธาลัสซีเมีย อายุ 6–12 ปีเพศชายและเพศหญิง ที่มารับการรักษาที่ศูนย์สุขภาพตำบลโพหนอง ตำบลโพหนอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม รู้สึกตัวดี พุดคุยรู้เรื่อง สามารถพูดฟังภาษาไทยและสื่อความหมายได้ดี ช่วยเหลือตนเองได้ดี ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อรุนแรง จำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลอง 15 คน และกลุ่มควบคุม 15 คน ผู้ป่วยเด็กกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการใช้โปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน และผู้ป่วยเด็กกลุ่มควบคุมเป็นผู้ป่วยเด็กที่ได้รับการสอนตามปกติจากพยาบาลประจำศูนย์สุขภาพชุมชนโพหนอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมีย ลักษณะของเครื่องมือประกอบไปด้วยเนื้อหา 2 ส่วนคือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมีย แบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านการดูแลตนเองโดยทั่วไป ด้านการดูแลตนเองตามระยะพัฒนาการ และด้านการดูแลตนเองตามภาวะเบี่ยงเบนของสุขภาพ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1.1 หลังการทดลอง ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมีย กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง สูงกว่าผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2 หลังการทดลอง ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมีย กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน มีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม

การดูแลตนเองสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรมการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า ผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียวัยเรียน กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน มีพฤติกรรมการดูแลตนเองดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

2.1.1 ควรส่งเสริมนำโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน ไปใช้ในกลุ่มผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียที่คลินิกโรคธาลัสซีเมียเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียมีพฤติกรรมการดูแลตนเองได้ถูกต้องเหมาะสม และจากการทำงานวิจัยที่เน้นการใช้สื่อที่มีความเหมาะสมกับวัยผู้ป่วยเด็ก ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการใช้สื่อที่เหมาะสมกับแต่ละวัยให้มากขึ้นต่อไป

2.1.2 ควรนำโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน ไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคเรื้อรังอื่น ๆ เช่น โรคหอบหืด โรคไต โรคหัวใจ เป็นต้น เพื่อให้ผู้ป่วยเด็กได้พูดคุยแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหซึ่งกันและกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับโรคและการดูแลตนเองและถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ถูกต้องต่อไป

2.1.3 จากการที่ทำกลุ่มจะพบว่าสมาชิกเกิดความคุ้นเคยและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในระยะเวลาอันสั้น เนื่องจากเป็นผู้ป่วยที่สมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม มีบ้านอยู่ในละแวกใกล้เคียงกัน สะดวกในการเดินทางมา เนื่องจากดำเนินการในศูนย์สุขภาพชุมชนที่รับผิดชอบ มีการกระตุ้นเตือนและชักชวนกันมาเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2.2 ด้านการศึกษา

2.2.1 จัดอบรมเจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพ เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการสอนผู้ป่วยโดยใช้กระบวนการกลุ่มและมีทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม

2.2.2 การเรียนการสอนของพยาบาลในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น หลักสูตรปริญญาตรี พยาบาลเฉพาะทางปริญญาโท ควรมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้กระบวนการกลุ่มในการให้ความรู้แก่ผู้มารับบริการด้านสุขภาพ ฝึกปฏิบัติการใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติการพยาบาล และเน้นให้ผู้ศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการให้ผู้รับบริการด้านสุขภาพมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาซึ่งกันและกัน โดยใช้ข้อดีของกระบวนการกลุ่ม

2.3 ด้านการทำวิจัย

2.2.1 ควรมีการทำวิจัยติดตามพฤติกรรม การดูแลตนเอง ของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับการเล่านิทานประกอบภาพการ์ตูน ในระยะยาว เช่น 6 เดือนหรือ 1 ปี เพื่อติดตามพฤติกรรม การดูแลตนเอง ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือมีการศึกษาในรูปแบบของการเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพชุมชน

2.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้โปรแกรมการเรียนรู้กับการใช้โปรแกรมการเรียนรู้ร่วมกับสื่อการสอนอื่น ๆ เช่น วีดีทัศน์ สไลด์ประกอบเสียง หรือภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชัน ต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองของผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคธาลัสซีเมียว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ในการเลือกใช้ต่อไป